

Parlamentul
Republicii Moldova

DEZ-07 nr. 337
28 iunie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului (nr. 176 din 09.06.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, fapt ce corespunde articolului 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit autorilor, proiectul de lege a fost „*elaborat în vederea realizării scopului propus prin Legea nr. 318/2018 privind modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, în raport cu unitatea administrativ-teritorială orașul Ialoveni în partea ce ține de transmiterea acestora a unor terenuri cu suprafața totală de 161,33 ha ...*

... Imposibilitatea executării prevederilor nominalizate a fost dictată de situația dificilă în identificarea terenurilor respective cauzată de incertitudinea faptului care terenuri, exact, se propuneau a fi excluse (amplasamentul terenurilor) și lipsa planurilor geometrice cu indicația numerelor cadastrale ale acestora”. În context, proiectul prevede transmiterea în proprietatea unității administrativ-teritoriale orașul Ialoveni a unor terenuri cu suprafața totală de 76,3206 ha.

Totodată, subliniem că proiectul prevede transmiterea în proprietatea unității administrativ-teritoriale comuna Chetrosu, raionul Anenii Noi, a suprafeței de 164,22 ha (2 terenuri: unul cu suprafața de 139,01 ha, iar altul cu suprafața de 25,21 ha) de la unitatea „Stațiunile didactice experimentale ale Universității Agrare de Stat din Moldova, din extravilanul satului Todirești, raionul Anenii Noi. În Nota informativă alăturată proiectului se menționează că, terenurile respective sunt lăsate în pârloagă și prezintă o pepinieră de diferite boli și dăunători, fiind o sursă sigură de dăunători și parazite.

De asemenea, se propune transmiterea în proprietatea unității administrativ-teritoriale orașul Cimișlia a terenului cu suprafața de 0,5012 aferent construcției cu numărul cadastral 2901304,835,01 (bloc locativ (cămin) al Școlii Tehnice Profesionale din orașul Cimișlia), cu schimbarea destinației acestuia din agricol în teren pentru construcții fără compensarea pierderilor agricole.

4. Reieșind din obiectul de reglementare al proiectului de lege, în temeiul art.8 și art.83 din Codul funciar, ale art.13 din Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, precum și în conformitate cu art.32, art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, relevăm că pentru adoptarea proiectului de lege vizat este necesar **avizul pozitiv al Guvernului Republicii Moldova**, precum și efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

4.1. La promovarea proiectului de act normativ urmează a se ține cont de următoarele reglementări normative:

- proiectul, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect (alin. (1) art. 32 din Legea nr. 100/2017);

- proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere împreună cu dosarul de însoțire, care conține un set de acte, precum: nota informativă; după caz, raportul de analiză ex ante sau analiza impactului de reglementare; avizele și recomandările, în original, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice; rapoartele de expertiză, în original; sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, dacă există, indicându-se acceptarea sau argumentarea respingerii propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor, etc (art. 40 din Legea nr. 100/2017).

În context, invocăm și despre necesitatea respectării prevederilor art. 30 alin.(1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, care se referă la compartimentul fundamentarea economico-financiară a Notei informativă la proiectul actului normativ, cu privire la costul estimativ al pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria de terenuri cu destinație agricolă.

4.2 În corespundere cu prevederile art. 99 din Codul funciar al Republicii Moldova nr. 828/1991, *pierderile din producția agricolă și silvică, cauzate de retragerea din circuitul agricol și silvic sau de darea în folosință provizorie a terenurilor agricole și silvice în alte scopuri decât producția agricolă și silvică, precum și de limitare a drepturilor deținătorilor de terenuri, de înrăutățirea calității solurilor ca urmare a efectelor negative provocate de întreprinderi, instituții și organizații sau a folosirii lor în alte scopuri, se repară la bugetul de stat sau, după caz, la bugetul local respectiv, mijloacele obținute folosindu-se pentru restabilirea și valorificarea terenurilor sau sporirea fertilității acestora. Compensarea pierderilor respective se face paralel cu repararea pagubelor. Pierderile menționate se repară integral conform tarifelor stabilite prin Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308/1997.*

Compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic se efectuează, în toate cazurile, de către persoanele fizice și persoanele juridice interesate, indiferent de scopul excluderii terenurilor și tipul de proprietate asupra acestora, cu excepția cazurilor stabilite de lege.

Având în vedere prevederile legale menționate supra considerăm relevante prevederile alin. (1)-(2) art. 17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, precum și alin. (4) art. 131 din Constituția Republicii Moldova.

În context, relatăm despre necesitatea prezentării expertizei financiare care, potrivit alin. (5) art. 34 din Legea nr. 100/2017, se efectuează de către Ministerul Finanțelor și a avizului pozitiv al Guvernului.

4.3. Schimbarea destinației terenurilor agricole proprietate a statului, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 din Codul funciar nr. 828/1991, se aprobă prin hotărâre a Guvernului, cu avizul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul.

Astfel, ținând cont de prevederile legale invocate supra, considerăm necesară opinia/avizul Guvernului și a autorităților unităților administrativ-teritoriale relevante pe marginea proiectului examinat.

4.4. Conform alin. (1) art. 4 din Legea privind delimitarea proprietății publice nr. 29/2018, *proprietatea publică se constituie din totalitatea bunurilor domeniului public și domeniului privat ce aparțin cu drept de proprietate statului și unităților administrativ-teritoriale, dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra acestora aparținând Guvernului sau autorităților deliberative ale administrației publice locale/autorității deliberative a administrației publice a unității teritoriale autonome Găgăuzia.*

Totodată, atribuirea bunurilor proprietate de stat domeniului public sau domeniului privat al statului privind trecerea acestora dintr-un domeniu în altul sau

în proprietatea unităților administrativ-teritoriale se efectuează prin hotărâre de Guvern (lit. a) alin. (1) art. 6 din Legea privind administrarea și deetatzarea proprietății publice nr.121/2007).

Suplimentar consemnăm că, sunt relevante și prevederile legale stabilite la lit. a) alin. (4) art. 14 din Legea nr. 121/2007, unde se dispune că transmiterea în proprietate unităților administrativ-teritoriale a întreprinderilor de stat, a subdiviziunilor lor, a bunurilor distincte proprietate de stat, inclusiv a cotelor de participare ale statului în societățile comerciale, se efectuează în temeiul unei hotărâri de Guvern.

4.5. De asemenea, considerăm că, întru determinarea corectă a suprafeței terenurilor ce se propun a fi transmise, este necesar a fi prezentate informații detaliate și documente confirmative din partea Agenției Proprietăți Publice, care are funcția de administrare a terenurilor proprietate publică a statului incluse în anexa la Legea nr.668/1995 (pct.9 subpct.1) lit. d) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin HG nr.902/2017).

II. Observații de ordin juridic și de tehnică legislativă

1. Întru evitarea unor suprapuneri legale, atenționăm că la examinarea proiectului de lege urmează a se ține cont de Legea nr. 141/2023 pentru modificarea unor acte normative, votată de către Parlament în lectura a doua, în ședința plenară din 8 iunie 2023 (la moment, acesta nu este încă publicată în Monitorul Oficial).

În acest context, menționăm că la **Art. I** alineatul doi, poziția ce vizează Institutul Național pentru Viticultură și Vinificație nu corespunde cu prevederile Legii nr. 141/2023, unde denumirea entității și suprafața terenului sunt diferite, cităm:

” poziția:

Institutul Național pentru Viticultură și Vinificație, orașul Codru, municipiul Chișinău 349,62

se substituie cu poziția:

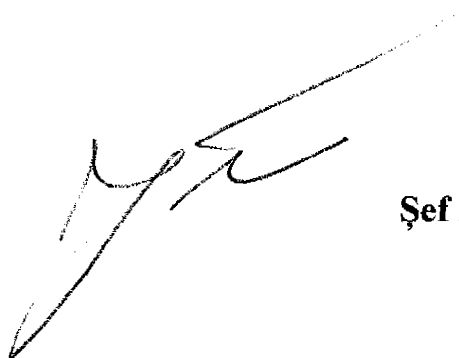
Instituția publică „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” 550,95 ... ”

Or, potrivit Legii menționate în raport cu propunerile proiectului este necesară ajustarea suprafețelor terenurilor vizate.

2. La **Art.II**, obiectăm asupra necesității redactării conținutului acestuia, deoarece terenurile transmise în proprietatea unităților administrativ-teritoriale sunt prezentate exhaustiv.

3. Totodată, atenționăm asupra prevederilor legale care stabilesc că propunerile privind modificarea unui act normativ nu se prezintă, de regulă, mai devreme de 6 luni de la data intrării în vigoare a actului respectiv (alin. (3) art. 64 din Legea nr. 100/2017).

În concluzie, accentuăm asupra necesității expunerii Guvernului asupra modificărilor respective, și luării în considerare a sugestiilor prezentului aviz.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, flowing letters that appear to read 'Ion Creangă'.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală